

SESSION GUIDES

Alternative Learning System- Accreditation and Equivalency (ALS-A&E)

Secondary: Communication Skills
Epektibong Komunikasyon

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

Save the Children®

ASCEND-Mindanao
Assistance for the Comprehensive Educational Development of Mindanao

March 2006

Jointly developed by the DepED BALS and the Save the Children Federation under the ASCEND-Mindanao, a program made possible with the generous support of the American People through the USAID.

Epektibong Komunikasyon Session Guide 1

I. MGA LAYUNIN

1. Nailalarawan at naipaliliwanag ang ibig sabihin ng paghalaw
2. Natutukoy ang kasangkapan sa paghalaw
3. Naipaliliwanag ang paghalaw sa ating pang- araw-araw na buhay
4. Nagagamit ang pangunahing kakayahan sa pakikipagtalastasan, malikhaing kaisipan at pakikinig ng taimtim

II. PAKSA

A. Aralin 1:Paghalaw at Pag-unawa, p. 4-12

Pangunahing Kasanayan sa Pakikipamuhay: Kasanayan sa mabisang pakikipagtalastasan,pakikipagkapwa at malikhaing pag-iisip.

B. Kagamitan: modyul,istrip ng kartolina,drill board,chart na may nakasulat na awit

III. PAMARAAN

A. Panimulang Gawain

Pagganyak (Relay of Information)

- Pasimulan ang klase sa isang laro,ang relay.Pangkatin ang klase sa dalawa at magtalaga ng tig-isang lider na siyang kukuha ng mensahe at magpapasa sa paraang pabulong sa bawat miyembro. Ang huling miyembro ang tatakbo sa unahan upang sambitin o gawin ang mga narinig na mensahe.
- Halimbawa ng mensahe
  - banggitin ng malinaw ang “butiki, botika” ng limang beses
  - pumalakpak ng tatlo at pumadyak ng apat na beses at sabihin nang malakas ang pangalan ng nanay mo.
  - gumuhit ng malaking bilog sa pisara at isulat ang pangalan ng iyong kasama sa pangkat.

(Maaari pang dagdagan kung ibig)

- Ang pangkat na may maraming tama ang tatanghaling panalo.
- Itanong:
  - Anong kakayahan ang nagamit ninyo?
  - Bakit mahalaga na inuunawa mo ang isang panuto, utos o mga nakasulat?
  - Ano ang tawag sa pagpapahayag ng ideyang nakasulat o binibigkas ayon sa iyong salita at pagkaunawa?
(Paghalaw)

B. Panlinang na Gawain

1. Paglalahad

- Ipabasa ang modyul sa pahina 4-5, ang talumpati ni Martin Luther King Jr.
- Maaari din na ipabasa sa isang mag-aaral.
- Matapos basahin ipasagot ang mga sumusunod na tanong:
  - Tungkol saan ang talumpati?
  - Anu-ano ang mga pangarap niya?
  - Kung ikaw si Martin Luther, ano kaya ang damdaming mananaig sa iyo habang binibigkas mo ang talumpati?
  - Sa iyong sariling salita, ano ang ibig sabihin ni Martin Luther sa “Hayaang umalingawngaw”?

2. Pagtatalakayan

- Pabuksan ang modyul sa pahina 6-7.
- Alamin ang teknik na ginagamit sa paghalaw
- Isulat ito sa istrip ng kartolina

Basahin ang talata

Tanungin ang Sarili

Ipahayag sa sariling salita ang pangunahing ideya at mga detalye

- Itanong :
  - Anong acronym ang puwede nating gamitin?

B

T

I

- Hatiin sa tatlo ang klase. Bigyan ng paksa ang bawat grupo. Ang unang pangkat ay para sa B, ang pangalawang pangkat ay para sa T at ang pangatlo ay para sa I.
- Ipabasa sa pangkat B ang talata.
- Ipasagot naman ang tanong sa pangkat T at I
  - Ano ang mahalagang bagay na dapat ninyong tandaan sa inyong iniulat?
  - Ano ang dapat tandaan sa paghahalaw?
  - Ano ang maitutulong ng inyong iniulat sa paghahalaw?
- Ipabasa ang talata sa pahina 7 upang ihalaw ng lahat. Bigyan ng ilang minuto ang mga mag-aaral upang gawin ito.
- Ipasuri ito sa katabi kung tama, gamitin ang mga sumusunod na tanong upang maging basehan ng pagtatama.
  - May kumpletong ideya ba ang ginawang halaw?
  - Wasto at tugma ba ito?
  - May kabuluhan ba ito?
  - Sariling salita ba ang ginamit?
  - May bagong impormasyon ba ito?
- Ipalagay ang iskor na nakuha at ipabalik sa katabi.
- Muling itanong:
  - Para sa iyo, ano ang paghahalaw? Ipaliwanag ito sa sariling salita.

3. Paglalahat

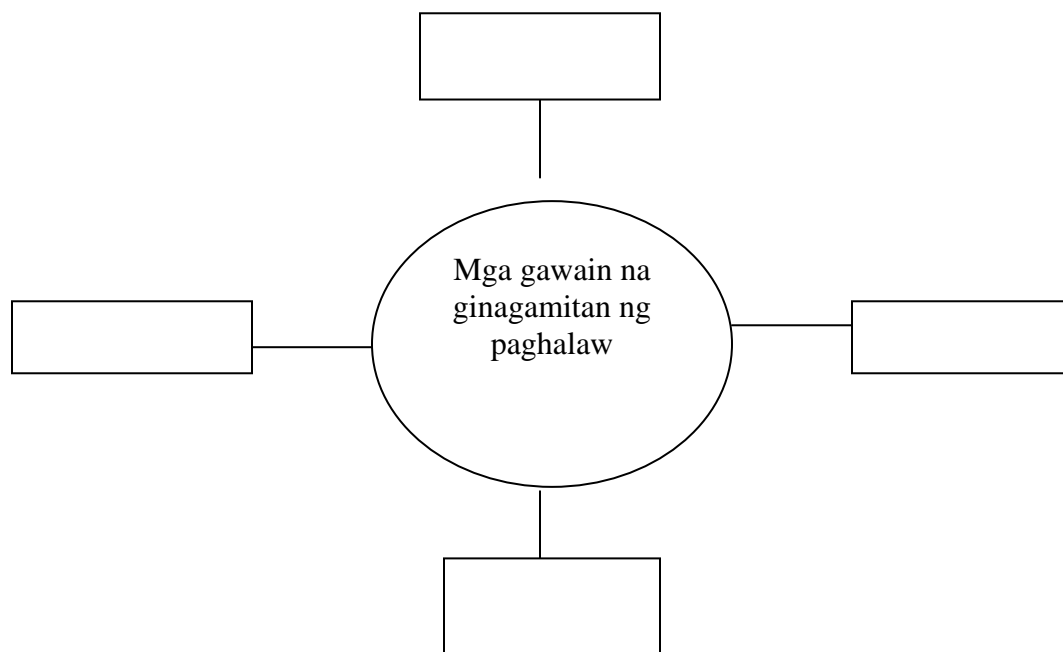
(Circle Response)

- Ipaskil ang mga tanong at ang bawat mag-aaral ay sasagutin ang mga tanong:
  - Ano ang paghahalaw?
  - Ano ang kahulugan ng acronym na B T I ?
  - Paano ito nakatutulong sa paghahalaw?

- Ipagamit ang drill board sa pagsagot sa mga tanong na ipinaskil. Ipabasa rin ang Tandaan Natin sa pahina 12.

4. Pagpapahalaga

- Gumamit ng web at magpatukoy pa ng mga gawain kung saan ginagamit ang paghalaw, Pabuksan ang modyul sa pahina 9, na magbibigay ng ideya ukol dito.

- Itanong matapos gawin ang web:
  - Para sa iyo, ano ang kahalagahan ng paggamit ng paghalaw ?

5. Paglalapat

- Pasagutan ang Subukan Natin Ito sa pahina 8-9.
- Ipaawit muna ang Pambansang Awit bago ipahalaw gamit ang modyul sa pahina 10.

IV. PAGTATAYA

- Ipaskil ang awit na ito

Walang sinuman ang nabubuhay,
Para sa sarili lamang
Walang sinuman ang namamatay
Para sa sarili lamang
Tayong lahat ay may pananagutan sa isa't isa
Tayong lahat ay tinipon ng Diyos na kapiling Niya.

- Isulat sa sariling salita ang ipinahahayag na ideya mula sa awit.
- Ipabanggit muli ang mga teknik sa paghalaw bago gumawa.
- Ipabasa at ipasagot ang Alamin Natin sa pahina 11.

V. KARAGDAGANG GAWAIN

- Magpasulat ng isang awit na napakinggan sa radyo o telebisyon na nagbigay ng kasiyahan sa iyong damdamin.
- Ipabahagi ito sa mga kamag-aaral.
- Ipahambing ang sagot sa batayang Pagwawasto sa pahina 37.

Epektibong Komunikasyon Session Guide Blg. 2

I. MGA LAYUNIN

1. Naipaliliwanag ang kahalagahan ng pakikinig sa pasalitang komunikasyon
2. Nailalarawan ang silbi o halaga ng bitiw ng boses sa pang -araw -araw na pakikipag-usap
3. Naipaliliwanag ang ibinubunga ng iba't ibang bitiw ng boses sa pang-araw araw na pakikipag-usap
4. Nagagamit ang pangunahing kasanayan sa pakikinig, pakikipagtalsatan, pakikipagkapwa at paglutas sa suliranin

II. PAKSA

A. Aralin 2: Pakikinig at Pagsusuri, p. 12-20

Pangunahing Kasanayan sa Pakikipamuhay: Kasanayan sa pakikinig, pakikipagkapwa, at paglutas sa suliranin

B. Kagamitan: audio player,tape,malaking tela,modyul

III. PAMARAAN

A. Panimulang Gawain

1. Balik-aral

- Ipalahad ang awit na ipinasulat at itanong :
  - Ano ang mensahe ng awit ?
  - Bakit naging makabuluhan ito sa iyo?
- Magpa-awit ng isa sa mga mag-aaral at ipalarawan sa mga nakikinig ang narinig na awit.Hayaang makapagbigay ng paglalarawan ang lahat .
- Itanong:
  - Ano ang mensahe ng kanyang awit?
  - Ano ang paghalaw?
  - Mahalaga ba ito?

2. Pagganyak

- Gumamit ng audio tape player at iparinig ang isang awit ni Gary Valenciano.(Maaaring gumamit ng ibang tape).Iparinig ang tape habang sila ay nakapikit.Matapos mapakinggan, itanong:

- Ano ang mensahe na ibig ipahiwatig ng awit?
- Habang kayo'y nakikinig,ano ang inyong naging damdamin? Isulat ito sa pisara sa pamamagitan ng pagdugtong ng mga pariralang nakasulat:

Ang naging damdamin ko ay _____
dahil _____.

- Bigyan ng pagkakataon na ang lahat ay makapagsalita.

B. Panlinang na Gawain

1. Paglalahad

- Iparinig ang audio tape na “ Ang Higit Pa Sa Sulat”.Kung walang tape maaaring ipagawa ito sa mga mag-aaral.
- Maghanda ng isang malaking tela na gagamitin bilang tabing ng mga mag-aaral na gaganap.Ipaliwanag na ang lahat ay kunwaring nakikinig sa radyo.Magtalaga ng mga tauhan na gaganap. Bigyan ng pagkakataon na sila'y makapag-usap upang maging maayos.Gagamitin ng mga gaganap ang modyul samantalang ang mga makikinig ay pansamantalang itatabi ito.Isasagawa ang dula sa likod ng tabing.
- Pagkatapos ng palabas,itanong sa mga nakinig:
  - Nasiyahan ba kayo sa ating mga napakinggan?
  - Maayos ba nila itong nagampanan?
- Bigyan ng pagkilala ang mga gumanap.

2. Pagtatalakayan

(Circle Response)

- Paupuin nang pabilog ang lahat.
- Talakayin ang mga tanong sa Subukin Natin ukol sa kwentong napakinggan sa pahina 18.Hayaang magbigay ng kanya-kanyang sagot ang mga mag-aaral.

- Matapos nito,talakayin ang damdamin ng bawat isa
- Isulat sa pisara ang mga pangungusap na makukumpleto
  - a) Nagagalit ako kapag ang napakinggan ko ay _____
  - b) Natutuwa ako kapag ang napakinggan ko ay _____
  - c) Nalulungkot ako kapag ang napakinggan ko ay _____
- Ipasulat ang mga sagot sa mga istrip ng kartolina at ipadikit ito sa pisara.
- Itanong:
  - Anong bitiw ng boses ang gusto mo?
  - Malaki ba ang epekto sa iyo kapag pataas ang bitiw ng boses?Kapag pababa?
- Ipabasa rin ang Alamin Natin sa pahina 19-26.

3. Paglalahat

- Ipasulat sa journal ang mga natutunan sa aralin.
- Ipabasa ito kung may nais magbahagi.
- Ipabasa rin ang Tandaan Natin sa pahina 20.

4. Pagpapahalaga

- Ibigay ang sumusunod na mga sitwasyon at sagutin ang tanong sa katapusan.
  - Kung sa iyong pakikipag-usap sa telepono ay sigawan ka ng kausap mo,ano ang iyong magiging pakiramdam?
  - Kung sa bahay ninyo ay laging may alitan ano ang dapat mong gawin upang ito'y masolusyunan?
- Itanong :
  - Sa iyong palagay may magagawa ba ang pakikinig at pagsusuri sa pagsasaayos ng problema sa araw-araw? Paano?
  - Hayaang magbigay ang mga mag-aaral ng kabuluhan ng pakikinig at pagsusuri sa pakikitungo sa ibang tao.

5. Paglalapat

- Pasagutan ang Alamin Natin sa pahina 19-20. Tukuyin ang bitiw ng boses na naaangkop sa bawat sitwasyon.
- Magpalahad ng isang sitwasyon sa bahay na nagpapakita ng epekto ng bitiw ng boses.

IV. PAGTATAYA

- Piliin ang bitiw ng boses na naaangkop sa mga babanggiting sitwasyon. Ipasulat ang mga pamimilian.
  - a) masaya at natutuwa
  - b) malungkot
  - c) litung –lito
  - d) gulat
  - e) pautos at pasigaw
  - f) magalang at humihingi ng paumanhin
- Banggitin ang mga sumusunod.
  - 1) nagkaroon ng sunog sa inyong barangay
  - 2) mali ang sukli mo sa isang kostumer
  - 3) dumating ang kaibigang matagal na nawala
  - 4) bata na ayaw sumunod sa utos ng magulang
  - 5) nawala ang cellphone mo
- Pagkatapos sagutan, ipasagawa ang tunog ng boses sa mga nasabing sitwasyon

V. KARAGDAGANG GAWAIN

1. Magpasulat ng isang talata tungkol sa isang karanasan na punong-puno ng damdamin.
2. Talakayin ito sa susunod na sesyon.

Epektibong Komunikasyon Session Guide Blg. 3

I. MGA LAYUNIN

1. Naipaliliwanag ang kahulugan ng di-pasalitang komunikasyon o mga senyas
2. Natutukoy ang mga paraang paggagamitan ng komunikasyong di-pasalita
3. Nakapagbibigay ng mga halimbawa ng mga di-pasalitang senyas
4. Nagagamit ang pangunahing kasanayan sa mabisang komunikasyon, pag-aangkop ng sarili sa emosyon at pansariling kamalayan

II. PAKSA

- A. Aralin 3: Pagmamasid at Pagbibigay-Kahulugan , p. 21-33

Pangunahing Kakayahan sa Pamumuhay: mabisang komunikasyon, pag-aangkop ng sarili sa emosyon at pansariling kamalayan

- B. Kagamitan: kahon na may istrips ng kartolina, chart, kartolina para sa web at modyul

III. PAMARAAN

A. Panimulang gawain

1. Balik-aral (Balitaan)

- Ipalahad ang mga balitang napakinggan.
- Itanong:
  - Anong nabubuong damdamin sa inyo habang nakikinig kayo ng balita tulad ng pagtaas ng gasolina?
- Ipabasa ang mga naisulat na karanasan na puno nang damdamin.
- Ipasuri sa klase ang iba't ibang damdamin na naramdaman sa mga talatang binasa.
- Mahalaga ba ang pakikinig at pagsusuri sa ating araw – araw na suliranin?

2. Pagganyak (Laro-charade)

Paraan:

- Pangkatin ang klase sa dalawa at magtalaga ng lider na gaganap ng aksiyon. Maghanda ng isang kahon ng mga papel na nakasulat ang mga gagawin upang hulaan ng ka-mag-aral. Bigyan ng dalawang minuto upang gawin ang aksiyon, at ang grupo na may maiikling oras sa paghula ang bibigyan ng puntos.
- Mga halimbawa ng mga ipagagawa: Mga gawaing bahay
  - nagwawalis at nagbubunot
  - naglalaba at nagsasampay
  - nagluluto at naggagayat
  - nagtatanim at nagdidilig

(Maaari pang magdagdag kung kinakailangan)

- Itanong :
  - Sa ating ginawang charade , ano ang pinagbasehan ninyo upang ito'y mahulaan ?
  - Kaya ba ninyong makipag-ugnayan sa iba sa pamamagitan ng senyas?

B. Panlinang na Gawain

1. Paglalahad

- Pabuksan ang modyul sa pahina 21-22. Ipasuri ang mga larawan bilang 1-5. Ipasulat sa pisara ang obserbasyon.

Larawan 1

Larawan 2

Larawan 3

- Ihambing ang sagot sa pahina 40.
- Itanong:
  - Kailangan ba lagi ng salita upang magpahayag ng nais na mensahe?

- Ano ang tawag sa mga paghahayag na di ginagamitan ng salita? (Di-pasalitang senyas)
- Magbigay ng halimbawa.

2. Pagtatalakayan

- Ipabasa ang modyul sa pahina 23-24.
- Bumuo ng 5 grupo at bumuo ng pangkatang talakayan.
- Sundin ang mga sumusunod :
- Punan ng mga impormasyon ang mga nakadikit na 5 chart ayon sa mga sumusunod na tanong sa bawat pangkat.

Pangkat 1 - Anu-ano ang iba't ibang ekspresyon ng mukha?

Pangkat 2 - Iba't ibang pustura ng katawan na may ibig sabihin

Pangkat 3 - Mga halimbawa ng kumpas na may mga ibig ipahiwatig

Pangkat 4- Anong sitwasyon ang nagpapakita ng distansya sa pagitan ng dalawang tao?

Pangkat 5- Sa anong pagkakataon makatutulong ang matamang pagmamasid.

Pangkat 1	Pangkat 2	Pangkat 3	Pangkat 4	Pangkat 5

- Ipabasa at magkaroon ng paliwanagan.
- Pabuksan muli ang modyul sa pahina 25-26. Ipabasa.
- Itanong:
  - Ano pang di-pasalitang senyas ang ipinakikita dito? (hitsura ng mukha)
- Pagbakasin o pagpartnerin ang mag-aaral. Ipagawa ang 1-5 sa modyul pahina 25-26. Ang magkapartner ang maghaharapan upang maibigay ang sagot nila .
- Ipasulat sa kuwaderno ang sagot. Pagkatapos ihambing ang mga isinagot sa pahina 40.

- Pabuksan muli ang modyul at basahin sa pahina 26-28, ang Pag-isipan Natin

- Pasagutan ang mga sumusunod na tanong :

- Ano ang kahulugan ng di-pasalitang senyas?
- Anu-ano ang dalawang uri nito? Ipaliwanag ang pagkakaiba.

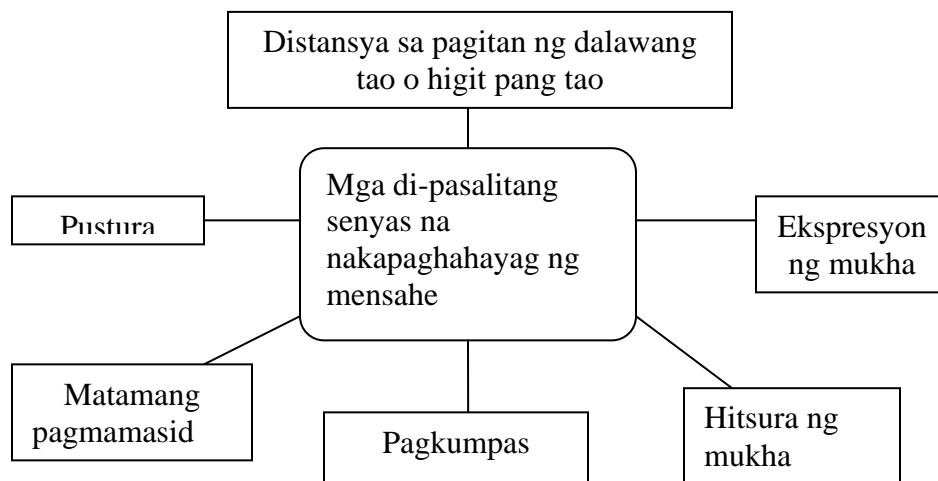
- a) likas
- b) natutuhan

- Itanong:

- Paano nakatutulong ang dalawang uri ng senyas sa ating pang-araw-araw na buhay?

3. Paglalahat

- Gumawa ng isang web na kakatawan sa mga paraan ng pagpapahiwatig ng mensahe sa di-pasalitang senyas. Hayaang ang mga mag-aaral ang magpaliwanag dito.

- Itanong:

- Ano ang ibig sabihin ng di-pasalitang senyas?
- Paano ito nagagamit sa pang-araw-araw na buhay?
- Ipabasa rin ang Tandaan Natin sa modyul pahina 32.

4. Pagpapahalaga

- Ang lahat ay bigyan ng pagkakataong magsalita nang sabay-sabay, habang ikinukwento ang isang masayang pangyayari sa katabi. Gawin ito sa loob ng 15 segundo. Magsenyas ng pagtigil at itanong:
  - Naiintindihan ba ninyo ang sinabi ng inyong katabi?
  - Bakit?
  - Ano ang naramdaman ninyo habang ito'y ginagawa?
- Sabihin:

Hindi sa lahat ng oras ang pagpapahayag ay kailangang pasalita. Mayroong mga pagkakataon na kailangan ng di-pasalitang senyas upang magkaunawaan.
- Itanong:
  - Pareho bang mahalaga ang pasalita at di-pasalitang pagpapahayag? Sa anong paraan?

5. Paglalapat

- Ipakuha ang journal at sagutan ang pagsasanay sa modyul sa pahina 30. Isulat ang mga di-pasalitang galaw o senyas na iyong ginagawa kapag ikaw ay:
  - 1) masaya
  - 2) malungkot
  - 3) nagulat
  - 4) nahihya
  - 5) nagagalit
  - 6) may problema
- Ipa-role play ang iba't ibang uri ng pagpapahayag.

IV. PAGTATAYA

- Pasagutan ang Alamin Natin ang Iyong Natutuhan sa pahina 31, bilang 1-10.
- Ipahambing sa Batayang Pagwawasto sa pahina 41 at Alamin Natin sa pahina 31.

V. KARAGDAGANG GAWAIN

- Pasagutan sa isang malinis na papel ang Anu-ano ang Natutuhan Mo sa pahina 32-34.(pagsusulit sa kabuuan ng 3 aralin)
- Magpaobserba sa inyong lugar ng iba pang uri ng di-pagsalitang senyas.